

הדרך הנכונה ביותר

„ובכן,“ אמר שריהאוצר, וסקר את יועציו שישבו מסביב לשולחן הגדול. „אנחנו צריכים 55 מיליארד שקל. איך?“

„המממ,“ אמר יועץ א'.
„אההה,“ אמר יועץ ב'.
„אז ככה,“ אמר יועץ ג', ונדם.



אריה ג.

„הנה התוכנית,“ אמר שרי האוצר. „אנחנו נגיד לשרהרתות לסגור 150 בתי-כנסת 30 מיקר וסאות ברחבי הארץ. אנחנו נגיד לשרהחינוך לבטל את שיעורי התנ"ך בכל בתי-הספר היסודיים. אנחנו נגיד לשרהביטחון לקצץ ב-40% את משכורות כל הקצינים מדרגת סגן-אלוף ומעלה. אנחנו נגיד לשרהבריאות לסגור את כל מחלקות הריאליזיה ומחצית חרריהיולדות. אנחנו נגיד לשר הרווחה לבטל את קיצבות-הילדים מהילד השלישי והלאה, ולהטיל קנס על כל מישפחה שיש לה

חמישה ילדים ויותר. אנחנו נאחד את השגרירות בוושינגטון ובמרכז האו"ם, ונבטל את מסיבות-הקוקטייל בכל השגרירות. נבטל את כל הסובסידיות לתחבורה הציבורית, ואת כל ההטבות לחבריהכנסת מחוץ למשכורות. נקח את המכוניות מכל השרים, וניתן להם מכוניות של 1300 סמ"ק. את הקיצבות לוקנים נקצץ ב-25%. ואת הקיצבות לקציני-קבע ב-50%. אנחנו...“

„אלוהים,“ לחש יועץ א', „הוא השתגע!“

„אלה רעיונות מבריקים,“ אמר יועץ ב' בזהירות, „אבל האם הם לגמרי מעשיים?“

„אתה חושב שזה יעבור?“ שאל יועץ ג'.

„בוודאי שלא!“ צחק שריהאוצר את צחוקו המרושע. „אבל הם יקפצו. ועוד איך הם יקפצו! תהיה מהומה. ימחו בתוקף. יודיעו שרק על גופתם המתה. יכנסו מסיבות-עיתונאים. ירוצו לבגין.“

„ואז?“ שאלו יועץ א', ב' וג' במקהלה.

„ואז,“ אמר שריהאוצר, „נבטל את כל הגזרות ונדרוש מהם לקצץ את תקציביהם באחוז אחד. והם ינשקו את הידיים שלי!“

„וזהו הדמוקרטיה!“ אמר המנכ"ל בחדרת-קודש.

המציא המטורף

מי שחולם על קיצוצי תקציבי-הביטחון, מוטב לו לקרוא את הסיפור הבא, שפורסם בינואר 1919 בעיתון הומוריסטי רוסי. הוא הועתק לפני כמה ימים בעיתון אמריקאי, שרצה לרמוז משהו לעמיתיו האמריקאיים של משה ארנס. אמסור כאן את המציאתו. לראש אגף-החימוש של ארץ מסויימת באזרח, שביקש לדבר עימו באופן רחוק.

„אדוני הגנרל,“ אמר, „יש בידי המצאה שתחולל מהפכה בכל מערכות-ההלימה. מי שיקנה אותה, ישיג עדיפות מכרעת על כל ריביו. וזהו ספינת-אוויר היכולה להישאר מעל לעננים במשך שבוע ימים ולשאת גזר של חיילים, על גישקם. אני מוכן למכור את המצאה תמורת מיליון.“

הגנרל נדק את התוכנית וראה כי זוהי אכן המצאה חשובה ביותר. הוא הגיש לממציא המחאה כסף מיליון, וברך אותו על גישתו הפטרויטית, שהקנתה למולדתו עדיפות כה רבה. „אם תהיה לך עוד המצאה, אל תהסס לבוא אלי,“ אמר.

„יש לי כבר עוד המצאה,“ היך הממציא. „זהו טיל שיכול ליירט ולהשמיד את ספינת-האוויר.“

הגנרל נדהם, נדק את התוכנית ונזכר לדעת כי הממציא דובר אמת.

„ככמה אתה מוכן למכור את המצאה הזאת?“ — סינן בין שיניו.

הממציא דרש מיליון. הגנרל מחה על כך כזעם. אך בסוף הבין שאין לו ברירה. האוייב יהיה מוכן לשלם יותר. הוא הגיש לממציא עוד המחאה על מיליון, והביע את התיקויה שטיל זה יוכל ליירט גם את ספינת-האוויר של האויב.

„לא בכרת,“ אמר הממציא. „אני המצאתי מגן, שיגן על הספינה מפני הטיל הזה.“

הגנרל רתח מזעם, אך בסוף הגיש לממציא עוד המחאה על מיליון. „אני מקווה שזה הסוף,“ רטן.

„בהחלט,“ אלא אם כן אתה מעוניין לקנות את המצאה הזאת,“ אמר האורח והניח עוד שירטוט על השולחן.

„מה זה, לכל הרוחות?“ שאל הגנרל.

„זהו טיל מסוג חדש, שיחדרו מבדל למגן הזה,“ השיב הממציא ודרש מיליון תמורתו.

„איזה מין נוכל אתה?“ התפרץ הגנרל.

„איני מכין את ועמך,“ השיב הממציא. „אתה יודע שלכל כלי-נשק חדש נמצא לבסוף אמצעי-ההגנה, ולכל אמצעי-ההגנה נמצא במשך הזמן כלי שיתגבר עליו. אני פשוט מקצר את התהליך.“

זהו, בקיצור נמרץ, ההסבר לכך שלעולם לא יתכן קיצוצי תקציבי-הביטחון.

השבוע חתמה ישראל על חוזה להספקת מטוסים אמריקאיים, במחיר 2.7 מיליארד דולר — פי שלושה יותר מכל הקיצוצים שארידור דיבר עליהם, ופי כמה וכמה יותר מן הקיצוצים-השיג באמת — אם השיג. המטוסים האלה יוכלו להתגבר על הטילים הסוריים, ואז ישנו מטוסים טילים אשר יוכלו להתגבר על המטוסים. ישראל תזדקק לדור חדש של מטוסים, שיתגברו על הטילים המשופרים, וכן הלאה.

אבל אז כבר יהיה „בעזרת השם“ שריביטחון חדש. שהוא ידאג.

אורי אבנרי

יחסי אישי

פגישה במוסקווה

שמעתי סיפור משעשע מאוד על ביקור המישלחת הישראלית במוסקווה.

ביום השבת נזכרו שולמית אלוני, אהרון הראל ובני ברבש שהם, כעצם, יהודים רתיים, ומקומם כבית-הכנסת. זה היה קצת מאוחר, ובית-הכנסת כבר היה סגור. אבל כחוף הסתורדי כמה יהודים. כאשר אלה ראו את האורחים, התקהלו סביבם. הם ברכו אותם בשימחה רבה. אבל כשמעו שהאורחים יהודים מישראל, ולא מארצות-הברית, דעכה התלהבותם, „האמריקאים נותנים לנו דולארים,“ אמר צעיר ממורמר, „אבל הישראלים מביאים רק סידוריית-פילה.“

אבל לבסוף האיר המזל לישראלים. השמועה על בואם פשטה חיש מהר, ולפתע הופיעה במקום קבוצה גדולה של יהודים חבושי-כובעים, בעלי חוות רתית. אלה ברכו את הישראלים בשימחה אמיתית. הם לא ציפו למתנות, להיפך, הם היו מוכנים להעניק להם עצות טובות.

„קודם כל,“ אמר אחד, „צריכים לסלק את הערבים המסריחים מהארץ.“

אחד הישראלים הנדהמים ניסה להסביר ליהודי באדיבות שוודי מישלחת של אנשי-שלום.

„איזה שלום?“ התפרץ יהודי שני, „צריכים לטהר את הארץ מן הערבים, וגם את עבר-הירדן. אלה הם חלקים של המלחמה, ורק יהודים צריכים להיות שם!“

„ואסור גם לצאת מלבנון,“ הוסיף שלישי.

ישראלי אחר הסביר שהמישלחת היא בהחלט נגד סיפוח השטחים, מפני שזה יהיה מיכשול לשלום.

„ותגידו לבגין שהוא מאה אחוז!“ אמר יהודי רביעי, „שימשיך ככהו שירדפק את הערבים ויקים התנחלויות!“

„בעזרת השם יתברך, הערבים יפוצו לכל עבר ותקום מלכות ישראל!“ הוסיף אחר.

תוך דקות התלהט הוויכוח. אותם יהודים, כך הסתבר לחברי-המישלחת, קיצוניים אף מן הרב מאיר כהנא. בהשוואה אליהם, גאולה כהן היא מתונה, ומנחם בגין חבר שלום עכשיו. בוויכוח הוכו הישראלים שוק על ירך, והם נסוגו לבסוף בחיפזון.

אף שוטר אחד לא התערב, ואף אחד לא ליווה את חברי-המישלחת לבית-הכנסת. איש גם לא שם לב אליהם כאשר התהלכו ברחובות מוסקווה, כאשר בידיהם תיקים שנשאו באותיות גדולות ובלטות את השם אל על. מישוהו בארץ יעץ לחברי-המישלחת להצטייד באביוז זה, בתיקויה שהיהודים ברחוב יעצרו את האורחים.

אבל איש לא שם לב לתיקים. יש הרבה תיירים במוסקווה, ולכולם תיקי-מסע בצבעים שונים וכשפות שונות. גם את שולמית אלוני לא הכירו.

אחרת היתה, מן הסתם, שומעת עוד כמה דברי הלל ושבח על מנחם בגין, מפי יהודים טובים המוכנים להילחם עד החייל הישראלי הראשון.

האצילות מחייבת

כשאני שומע את הפסוק „האצילות מחייבת“, אני חושב על ירדתי, הרוזנת.

פגשתי אותה באחד הערבים בפאריס, כבר קטן כמנופארנאס, שבו מצטופפים אמנים וכמעט-אמנים, חתיכות משגעות ולא-יכלי-כך חתיכות, לבנים ושחורים, הכל בצפיפות אינטימית, זה על גבי זה. ידיר רצה להראות לי את המקום.

„בוא, תכיר את הרוזנת,“ אמר הידיר, והוביל אותי אל אשה כבת 40, שסימנים של יופי רב שרדו בפניה. היא היתה זרוקה בצורה אלגנטית מאוד.

נדהקנו ביחד בפניה. היא היתה שוויה מאד, ובהמשך הערב היתה שותיה עוד יותר. דיברנו על החברה הגבוהה, על כילויים בריבירה ובאתרי-נופש אכזזיים שונים, והיא הזמינה אותי לבקר אצלה בערב שלמחרת.

נתתי את הכתובת לנהגיהמונית, והוא הוביל אותי לבניין אלגנטי מאוד ברובע אלגנטי מאוד. משרת מהודר קיבל את פניי, והרוזנת ציפתה לי בטרקלין. כלומר, באחד מתריסר הטרקלינים. למען האמת, עד לאותו הרגע קצת פיקקתי באצילותה של הרוזנת, אך הדירה סילקה כל ספק. היא הובילה אותי מחדר לחדר, ובכל חדר היו עשרות רבות של תמונות וחפצי-אמנות, שכל אחד מהם היה שווה הון-עתק. בכל הדירה לא היה אף חפץ אחר — אף לא מאפרה אחת — שלא היה אוצר.

כאשר רמזתי על כך, עשתה תנועה של ביטול. „זה הכל של בעלי, הרוזן והיבובינו,“ אמרה. מסתבר שהיא היתה מודל של כמה מן האמנים הגדולים של הדור. היו לה על כך רוקומנטים — תמונות-שמן ותצלומים. כשיא התהילה התחנתה עם הרוזן העשיר, נצר לאחת המישפחות הגדולות של צרפת. הדירה הכילה רק חלק קטן מרכושו. העיקר היה בטירתו, אישם בדרום.

„בוא נלך לאכול,“ אמרה הרוזנת. „אני רעבה!“

נסענו ללה-קופול. זוהי מיסעדה ענקית, יקרה למדי אך לא הכי יקרה, שבה נפגשו באותה עת כל המייזמי בעולם הספרות והאמנות.

כמיסעדה זו יש מקום ל-300 איש. לפי הערכתי הגסה, אך תמיד ממתנים שם רבים ורעבים. ניגשים למלצר, הוא רושם את השם, ועוברים לבר. שם שותים (אני שתיתי שם תמיד, משום-מה, מארק דה-קווינאק, מין קוניאק תמציתי וחזק במיוחד). כאשר בא תורך, קורא לך המלצר הראשי.

לא הפעם. הרוזנת פרצה פנימה, ניגשה בצעדים מלכותיים ישר אל המלצר הראשי, אמרה: „אני הרוזנת מיקאלה דה-יבובינו. האם יש מקום בשבילי?“

„בוודאי,“ אמר הוד מעלתו, והוביל אותנו למקום שממנו קמה באותו רגע קבוצת סועדים. אין תור. אין בר.

„תן לו 100 פרנקים,“ אמרה הרוזנת ברישול. זה היה המון כסף, אבל האצילות מחייבת. שילמתי.

אכלנו הרבה וטוב, סרטנים שהיו רגילים ליין טוב. החשבון היה גדול, והוספתי טיפ נדיב, כי האצילות מחייבת. הרוזנת לא התעניינה בחשבון. לפני שהגיע, הלכה להתאפר בחדר הגברות. כשחזרה, זוהרת כמו בראשית הערב, אמרה: „ועכשיו, מותק, נלך לרקוד. אני יודעת בדיוק איפה.“

זה היה בלי ספק הדיסקוטק המשגע, האלגנטי והיקר ביותר בפאריס. הדיסקוטק של חוגה-הסלון, לא הרחק משאנר-אליזה, בצד הימני של הנהר. בעלי-המקום אץ לקראתנו, ולפחות שלושה מלצרים ריחפו כל הזמן סביב הרוזנת. אחד נטל ממנה את מעילי-הפרווה היקר מאוד, השני הזיז את הכיסא והשלישי רוקן את המאפרות. היא היתה מוכרת שם היטב. שילמתי להם, כפי שחייבה האצילות.

רקדנו קצת, שתינו הרבה, וכמוכן הגישו לנו את השמפניה היקרה ביותר, מבלי לשאול. הרוזנת הכירה את כל באי המקום, שנראו כולם כאילו ירדו זה עתה מיאכטס, והיתה מלאת חיים ועליצות.

כך זה נמשך. הרוזנת הכירה את כל המקומות הנכונים. בסוף הערב (שהיה גם סוף הלילה) הייתי מרוצה מאוד — וגם די מופתע, למען האמת — שעוד שרדו לי כמה פרנקים למונית שהחזירה אותי למלון הקטן שלי בסן-ז'רמיין.

כעבור שנה שאלתי את הידיר, זה שהציג לי את הרוזנת, מה שלומה. רע מאוד, הוא השיב. הרוזן סבר כי אשתו ביוזבה יותר מדי כסף, ואישפו אותה במוסד פרטי.

המכשפה האכזרית

יש מכשפה אחת, מרשעת ואכזרית, ושמה מדיה. קורבנותיה מרבים לדבר על מעלליה. כך טען מנכ"ל מישרד-האוצר, הפרופסור עזרא סדן, בראיון בטלוויזיה שהמדיה



סדן

השתתפה בעצמה „במחול סביב הקיצוצים. שמעתו כמו אני, המדיה אשמה. המדיה אחראית. המדיה נעצה סכין בגב. המדיה עשתה כך או אחרת. נוח להגיד כך. אלא שלמרבה הצער, כל הטענות האלה מבוססות על דיקדוק לקוי. המכשפה פשוט לא היתה ולא נבראה, וגם משל לא היתה. יש מילה לאטינית — „מדיום“, שפירושה משהו נקבה בלשון יחיד. של אמצע, אמצעי. אין היא ממין זכר ואין היא ממין נקבה, אלא נייטרום. בדיקדוק הלאטיני,

„מדיום“ יחיד הופך, בלשון רבים, „מדיה“. בעידן המודרני המציאו את „אמצעי התיקשורת ההמונית“, ובאנגלית „מדיום“ אף מאס קומוניקיישן. מכיוון שזוהו שם ארוך, רגילים לדבר באנגלית, למען הקיצור, על „המדיה“. כלומר: אמצעי-התיקשורת. בלשון רבים.

מי שרוצה להיות מאד IN, יכול להגיד בעברית ש-המדיה אשמים, „המדיה אחראים“, „המדיה נועצים סכין בגב“. ורק מי ששייר למעמד השליט החדש, הנומה לאחת הרמויות בנות-הכלאיים של המיתולוגיה היוונית — חצי סנוב, חצי בור — יכול לדבר על „המדיה“ כאילו זוהי מילה ממין נקבה בלשון יחיד. אני מקווה שהפרופסור סדן מכין יותר בכלכלה מאשר בדיקדוק לאטיני. וכמו שאמרה החותנת שלי, שהיתה מכשפה נחמדה מאוד: „מילים לועזיות הן עניין של מזל.“